

Гласник Удружења Ложаца Државних Железница у Београду
 Glasnik Udruženja Ložaca Drž. Železnica u Beogradu. — Glasilo Udruženja Kurjačev Drž. Železnica v Beogradu.
 Kancelarija Udruženja i redakcija lista nalaze se pri ložionici državnih železnica Beograd. Čekovni račun br. 56551.

ГОД. X	Излази 12 пута у години. Поједини број 1 динар Годиш. претплата 12 динар.	Izlazi 12 puta u godini Pojedini broj 1 dinar Godiš. pretplata 12 din.	Ishaja 12 krat v letu Posamezna številka 1 din. Letna naročnina 12 din.	Београд, 10 новембра 1933 г. Beograd, 10 novembra 1933 г. Beograd, 10 novembra 1933 г.	Број 11
--------	---	--	---	--	---------

Ing. Живојин Н. Митић

ранији уредник „Стручног Ложаца“ који је сада шеф лож. Инђија.

Iz Oblastne Uprave v Ljubljani

IX. redni letni občni zbor.

(Nastavak)

Na dnevnom je redu bila 7 točka voli luvega upravnega odbora. Tov. Kürbus-Maribor: je predlagal naj se sprejme stari odbor v celosti. Tov. Teran je predlagal naj se izvoli posebni odbor, ki bo sastavili kandidatno listo.

Predlagav ta odbor tov. Krübusa, Rozina, Žejjka iz Novega mesta in Toplaka. Ta predlog tov. Terana je bil sprejet. Nato je predsedujoči odredil 10 minutni odmor. Po tem odmoru se je prečitalo 3 kandidatne liste ki so bile predložene. Pri volitvah predsednika je bil soglasno izvoljen dosedanji predsednik tov. Teran, ki je sprejel to mesto le pod pogojem, da se izvoli ostalo predsedstvo in odbor tak, ki mu bo res v pomoč. Za I. podpredsednika je bil izvoljen tov. Paljavec Franc, za II podpredsednika pa je bil izvoljen tov. Smrekar Jože. Tajnik je bil soglasno izvoljen tudi še nadalje tov. Rože, njegov namestnik pa tov. Belcjan Martin. Za blagajnika je bil soglasno izvoljen tov. Sonc, ki je to mesto po večkratni odklonitvi veudor sprejel a apeliral, da se neosnovana kritika gotovih elementov več ne pojavi in da se naj ne meče vedoma društvenim delavcem polena pod noge, kot se je to večkrat zgodilo.

Kot namestnik blagajnika je bil izvoljen tov. Zadel Anton. Odborniki so bili izvoljeni naslednji: Toplak Martin, Vidmar Jože, Rozina Josip, Tomc Anton, Jančić Jernej. Namestniki: Berčić Anton, Zajc Avgust, Okršlar Jože, Velkavrh Ivan, in Zupančić Franc. Nadzorni odbor: Jamnik Franc, Vidmar Ivan in Kürbus Ivan.

Osma točka dnevnega reda: predlaga.

Na predlog oblastne uprave Ljubljana ali naj se držimo pravil centrale ali pravil oblastne uprave, kjer je glavno vprašanje posmrtnine, ki predvidevajo centralna pravila 1000 Din. za posmrtno žene a pravila obl. uprave 1500 Din. je tov. Milič, predsednik centralne uprave je omenil, da nobena banska uprava ne more kršiti pravil, ki jih je potrdilo Ministarstvo Saobraćaja in Ministarstvo notranjih del. Zato pravi, da so pravila centrale merodajna Sklenilo se je, da gresta naslednji dan predsednik centrale in predsednik naše oblastne uprave na Bansko upravo po tozadevne informacije. Dokler pa niso naša pravila (pravila, ki jih je potrdila naša banska uprava) razveljavljena, da se po njih ravnamo.

Sklenjeno je bilo, da se bolniške podpore nakazuju: nenastavljenim članom, ki boluje neprekinjeno 5 tednov — največ 400 Din.; a nastavljenim članom ako boluje neprekinjeno dva meseca največ 200 Din.

Za dnevnicе je bilo sklenjeno, da so po 50 Din. ako pa potujejo delegati ven preko noči pa 100 Din.

Sklenjeno je bilo, da se bodo vršile naše redne seje vsako soboto popoldan z začetkom ob 15 uri. Zato bo odslej pisarna vsak ponedeljek popoldan zaprta. V slučaju hude zime ali vročine se seje lahko prekinejo, ako upravni odbor to sklene.

Tov. Bejek — Murska Sobota: je predlagal naj posredujemo zaradi nastavitve, ker tam imajo 8—10 let službe in vsi v turnusu vozijo.

Tov. Željko — Novo mesto: pa predlaga naj posredujemo, da bi se nenastavljene člane, ki imajo ispit, imenovali kod pomožne kurjače a ne kot premogarje. Tov. Kurbus-Maribor: predlaga naj posredujemo zaradi eksekutive nadkurjačev, premije i t. d.

Za vse te predloge se je sklenilo posredovati.

9. točka dnevnega reda: *slučajnosti*:

Pri tem je pripomnil predsedujoči, da vsak sam za svoje izjave odgovarja.

Tov. Milić, predsednik centrale je dobio besedo, pozdravil v svojem in v imenu centrale ves občni zbor in poročal o delu, ki ga je centrala izvršila. Za pisce člankov po njegovem mnenju lahko oblastna uprava sama po svoji uvidnosti nakaže primeren honorar. Zaradi krstne slave pravi, da ni bilo prav, ker se nismo vabilu odzvali. Omenil je tudi, da bomo imeli gotovo večje uspehe ako bomo drug z drugim skupno delali. In s tem je končal ter želel nam mnogo uspeha.

Za tem je dobio besedo tov. Baksić, ki je pozdravil vse navzoće, posebno delegate in predsednika centrale tov. Milića. Obžaluje pa njihovo delo, ker nas je v prvi in drugi številki našega časopisa tako napadla. Ker je indirektno prizadet — bo na to reagiral. Seveda se ne ve će mu bo to centrala obelsdanila, ker ima pač ona tisk v rokah. Nadalje razlaga o pravilniku o vozni olajšavah, o pomenu društva sploh in končno apelira na predsednika centrale, naj vsaj tisto, kar mi prispevamo za naš časopis tiska.

Tov. Milić mu na to odgovarja in poda pismeno poročilo tov. Zupanca, kjer zagovarja tisto, kar je v prvi in drugi številki tiskal.

Na to dobi besedo tov. Rus. Njegov govor prinašamo na drugoj strani.

Tov. Ček želi, da bi se čim bolj povzpeli in da bi složno in sporazumno delali s centralo.

Tov. Sonc: je razložil o neplaćani članarini zaupništva Novo mesto in Čakovec, ki je že zastarel, kar je temu že nekaj let. Poleg tega je tudi član iz kurilnice Lj. I, ki tedaj tudi ni plaćeval in je vedno prosil, naj se ga ne črta. Zgleda, da se tudi ne bo moglo to članarino dobiti, ker imajo ti člani tako majhne dohodke. Sklenjeno je bilo naj se vse to likvidira.

Tov. Belcjan: je pregledal da naj se v slučaju ako pade naša blagajna pod 10.000 Din. pobira od vsakega člana 5 Din. za vsak smrtni slučaj. To je bilo sprejeto.

S tem je bil nad vse lepo uspeli občni zbor zakljućen ob 18 h 30.

Једнаке дужности, а не једнака права

Једнаке су дужности ложача државне речне пловидбе и државних железница, али постоје прописи и уредбе, који се битно разликују од прописа и уредаба осталих државно-саобраћајних установа.

Нисмо надлежни да се упуштамо у расправљање овог питања у општем погледу, али оно што дубоко

задира у наше животне интересе, са правом сматрамо да можемо расправљати. Животне потребе и право човека, приморавају нас, да укажемо, по нашем мишљењу, на недостатке и погрешке, извесних правилника и његових одредаба, које веома осетно погађају нас ложаче речне пловидбе.

Поред државних железница, државна речна пловидба сачињава једну државну установу, од исто онолико важности, као и државне железнице. Установе, како једна тако и друга, служе једноме истоме циљу, тојест: државној и народној привреди. И једна и друга установа подпадају под једно исто министарство, министарство саобраћаја. Према томе, логично би било, да службеници и једне и друге установе уживају једнаке погодности, и да раде под једнаким животним и радним условима када већ имају исте или скоро исте дужности. У ствари ови услови и јесу приближно једнаки, за службенике осталих категорија и јадне и друге установе, само за нас ложаче речне пловидбе као да постоје, такорећи, специјалне одредбе, којима је наш животни стандард стављен испод нивоа животног стандарда свих осталих службеника државно-саобраћајних установа.

Питам се: А зашто? Природни закони условили су једнаке потребе за одржавање живота, без обзира на друштвени положај појединца. Организам ложача речне пловидбе и чланова његове породице није саграђен од неких специјалних телесних органа, који би негирали средства, условљена самом природом за одржавање живота и снаге. Са друге стране, за нас ложаче речне пловидбе непостоју онакве максималне цене животног потреба, које би нама ложачима омогућиле јефтинију набавку истих, већ и ми морамо за њих платити исте цене, као и остали службеници, од чиновника виших категорија па до послужитеља. Осим тога, сами природни закони безусловно истражују од човека, односно од његовог организма, да уколико исти организам подноси веће напоре, у толико му је потребно и више одговарајућих животног средстава, за надокнађивање утрошене снаге. А већих напора од нас ложача речне пловидбе не подноси ниједан државно-саобраћајни службеник. Ово су непобитна факта.

Па кад је тако, онда је заиста непојмљиво, зашто смо ми ложачи речне пловидбе онолико запостављени постојећим правилником споредних припадности.

Члан 8 истог правилника између осталог каже овако: „Породични додатак за службенике Дирекције и службенике агенција у Београду, Земуну, Панчеву и Новом Саду, Осјеку, Вел. Бечкереку, и свију агенција ван наше државе, износи по 150 динара месечно за сваког члана. За службенике агенција у градовима-варошима и варошицама породични додатак износи 90 динара а за службенике агенција у селима овај додатак износи 60 динара месечно за сваког члана.“

Бротским и линиским службеницима 1 и 2 групе породични додатак одређиваће се по претходном ставу овог члана с обзиром на место становања њихових породица.

Бротским и шлепарским службеницима 3 групе породични додатак износи 60 динара месечно за сваког члана, „без обзира где им породица станује“. Дакле, значи: да онај ложач, чија породица станује у Београду, где постоји највећа скупоћа, прима исти додатак као што га прима агенцијски службеник који станује у селу, где је за 50% мања скупоћа но у Београду. Колика је разлика између скупоће у престоници и осталим већим градовима и између скупоће у селима није потребно наводити. Сваки непристрасан човек потврдиће, да се за исте паре за које се може у селу богато живети у већим градовима мора формално гладовати.

Да би слика била јаснија, колико су ложачи речне пловидбе запостављени, потребно је навести и следеће: Према напред цитираном члану правилника споредних припадности један службеник 3 групе са службом у Дирекцији (а ту спада и послужитељ) прима породични додатак 150 динара. Међутим ложач који такође станује у Београду прима тај исти додатак у износу 60 динара. Дакле обадвојица станују у Београду, обадвојица живе под истим условима у погледу скупоће, али упркос томе ложач прима за око 150% мањи породични додатак од послужитеља. Зар ово није парадокс?

Ово нас утолико више чуди, пошто нам је познато, да правилник споредних припадности железничких службеника предвиђа горе означени додатак у истом износу како за служитеља, тако и за званичника и чиновника. (§ 28. — Породични додатак на скупоћу за жену и свако дете, је 150.— дин. месечно.) Према томе ложач званичник прима исти додатак као и његов машиновођа који спада у чиновничку групу.

И опет се намеће питање, зашто је баш за нас ложаче речне пловидбе прављен оволики изузетак? Какве су то специјалне погодности, које нарочито нама омогућавају јефтинији живот?

Истина, на наше раније потраживање, дато нам је једно објашњење, које треба да оправда зашто је горе означени додатак за нас ложаче за око 150% мањи од додатка којег примају остали службеници. То објашњење каже: ложачи могу становати у селима где је јефтинији живот.

На овако објашњење може слободно одговорити да је оно у пракси непроменљиво. Немогуће је да би један ложач (а нарочито ложачи на локалним бродовима) становао у селу, на десетину километара удаљености од своје домицилне бродске станице, када је даноноћно везан за свој брод.

А ако би тако нешто и било могуће за ложача, онда би то исто још у већој мери било могуће и за његовог машинисту, кормана па и за заповедника брода. Исти службеници нису ничим више везани за свој брод, него што је везан ложач.

Дакле, могућности што јефтинијег животног издржавања, једнаке су како за ложача тако и за горе наведене службенике. Према томе, сасвим је неправедно да баш ложач који на својим леђима носи највећи терет за просперитет државно-саобраћајних установа, буде онолико запостављен, у погледу материјалних животних услова. Зато нема оправданог разлога.

Добро нам је познато, да тешке економске прилике у земљи, које много утичу на наше материјално стање, безусловно диктују меродавним факторима крајњу штедњу буџетских кредита. Нисмо против штедње, Напротив, као радољуби, а уједно и државни службеници, стојимо на становишту, да су општи интереси отаџбине високо изнад интереса појединаца. За љубав тих општих интереса спремни смо поднети сваке жртве до крајних граница, о чему смо већ и у прошлости пружили видног доказа, са својим огромним напорима. Међутим, боље нас, када видимо да се те наше жртве и напори не узимају у оцену приликом доношења одлука, о нашим виталним животним интересима и да се упркос томе, што, за опште благодинање, дајемо од себе све што један човек може дати, а третирају смо као мање заслужним од осталих службеника.

Сматрамо, да када су у питању општи државни интереси и када је за исте потребно поднети ма какве жртве, исте жртве неби требало да погађају понајвише, баш економски најслабије, у чији ред спадамо првенствено ми ложачи, већ да би те исте жртве требали да

подносу солидарно сви службеници од највишег па до најнижег подједнако према свом материјалном стању.

Ово је наше мишљење, за које сматрамо да је у свему исправно. И зато, да би се ово, по наш живот актуелно питање праведно решило, поднели смо писмену претставку на меродавно место, пошто је уизгледу извесна измена правилника о споредним припадностима особља речне пловидбе. Надамо се, да ће меродавни, дрилком његовог решавања, имати у виду тешки социјални положај ложача речне пловидбе. У очекивању тог праведног решења ми и овога пута апелујемо на меродавне факторе да не дозволе да наш глас остане глас вапијућег у пустињи.

За акциони Одбор ложача
речне пловидбе Ј. З.

Ђира Тасић, паклене машине и бугарски бандити.

(Слике и цртежи са прошлогодишњег конгреса).

Закитила се сврака ту-
ђим перјем.

На прошлome конгресу, многобројни делегати из свих крајева земље, изнели су у разним дебатама више интересантних случајева, које би вредило објавити преко нашег стручног листа, пошто исти јасно илустрју несхватљиво запостављање ложача у свакој прилици. Нажалост, сувише мали простор у листу не дозвољава, да се у истоме обелодане поједини карактеристични моменти из живота ложача. Али, случај Ђире Тасића нашег колеге из ложионице Скопље свакако заслужује видног места у нашем стручном листу, како би се и меродавнима скренула пажња, да је Ђира Тасић заслужио, ако не материјално, а оно бар морално признање.

Ево шта нам је Ђира испричао:

Било је то лане у очи самог католичког божића. Тога дана имао сам међународни брзи воз П.А. који полази у 18.06 часова. Тачно у одређено време кренули смо са скопљанске станице, према грчкој граници пут Ђевђелије. Са неба, превученог густим црним облацима, ромињала је ситна зимска киша, праћена леденим северњаком. Излазећи са перона, набацио сам добро на ватру, па сам се наслонио на прозор локомотиве и посматрао како брзо тону у помрчину последње сијалице предграђа, а са њима и сам град Скопље. У то време воз је већ развио прописну брзину и као нека страховита утвара полетео у тамну ноћ. С времена на време, кроз ноћну тмину, јасно се назире силуэта наоружаног линиског „жандарма“, који чува пругу од насртаја злочиначке бандитске руке. Локомотива је радила безпрекорно и огромном брзином јурили смо према Ђевђелији, остављајући за собом стражаре и постаје испред којих су чувари пруге као и чиновници на станицама са светиљком у руци дочекивали и испраћали воз.

И док смо ми, без икакве сметње, настављали путовање и док су путници у возу, удобно уваљени у мекана седишта, безбрижно ћеретали, неслутећи како огромном брзином јуримо у сусрет страховитој опасности, дотле је на неколико километара испред нас, злочиначка бандитска рука свршавала последње припреме за страховиту катастрофу, која, да је успела, била би по својој грозоти равна катастрофи у мађарском селу Биа Торбађиу.

Само што сам набацио на ватру, — прича нам Ћира, — воз је пројурио поред стражаре, испред које је чувар пруге са светиљком у руци, прописно испратио воз. Наваљен на прозор локомотиве, посматрао сам пред собом пругу и телеграфске стубове, па ми се чинило као да исти неком лудачком брзином јуре поред локомотиве негде у неповрат. Мој машиновођа, Милутин Ризнић подигао крагну од бунде, натукао качкет на очи, и нетремице буљи у тамну ноћ. У том моменту, на извесно одстојање испред локомотиве, на самој прузи, тренутно одблесну неки необјашњиви одблесак ватре, а до мојих ушију као да допре неки неразговетан удар. Окренуо сам се машиновођи и само што сам заустио: мајсторе ово је нешто сумњиво; исти је већ затворио регулатор, кочнице језиво зашкрипаше и стаде воз.

Са узбуђењем, очекивали смо да се појави чувар пруге да видимо у чему је ствар. У то време, из помрчине појавио се линиски „жандарм“, а иза воза дотрчао је без даха чувар пруге и њих оба двојица упутише нам питање: зашто је стао воз? Дотле је сишао из службених кола возовођа и дошао до локомотиве. Мој машиновођа објаснио је њима како смо приметили неку сумњиву ватру на прузи и да је зато заустављен воз. На ово, чувар пруге је изјавио да је и он приметио неку ватру али незна одакле потиче. Линиски „жандарм“ је нато приметио да се је та ватра указала доле поред Вардара, а не на прузи. Премда смо нас двојица тврдили обратно, „жандарм“ је почео поново да нас убеђује да то није било на прузи, већ поред Вардара. И возовођа је био истог мишљења, па је казао: „нема ту ништа, хајдемо даље;“ Међутим мој машиновођа ради веће сигурности, тражио је да за један извештај део пруге иде чувар испред локомотиве, а он ће полако за њиме кретати воз. Тако смо и кренули. Са десне стране испред локомотиве пошао је чувар пруге, док је леву страну заузео „жандарм“. Међутим, нисмо прошли ни тридесетак метара, а „жандарм“ одскочи у страну вичући: мајсторе стој; У том тренутку машиновођа престрављено викну: „јој, убише нам жандарма;“ Све се ово одиграло за један моменат, док је воз заустављен. Прешао сам са стране машиновође, — прича нам Ћира — и кад сам погледао на земљу назрео сам кроз таму неку човечју прилику како лежи поред пруге. У то време чувар пруге заостао је мало

иза воза, док се је возовођа налазио у службеним колима, а поред локомотиве нисам видео никог. Брзо сам упалио буктињу, и први сиђем на земљу, у намери да помогнем рањеноме „жандарму“. Када сам сишао, поред слабе светлости буктиње видео сам на земљи човека у војничкој униформи. Уверен да је то наш „жандарм“ метнуо сам буктињу на земљу, доватио сам војника и подигао га. За то време, скупили су се око мене, чувар пруге, возовођа, дежурни жандарм из воза, као и један ревизор возова. Приметивши да ја подижем рањеника они сви повикаше: недирај, остави га, бегај у страну, то није „жандарм“ већ бугарски комита; Док сам ја спустио бандита поново на зељу, и са исте подигао буктињу, већ ниједног није било поред мене, већ сам остао сам. У намери, да се попнем поново на локомотиву са леве стране, заобишао сам чело локомотиве. Када сам прелазео преко пруге, приметио сам да је иста испред саме локомотиве раскинута, дигнута у ваздух, а на самој трачници налазила се је још једна паклена машина, која је требала да ступи у дејство када би је прегазио воз. Језа и жмарци прођоше кроз мене, када сам угледао овај призор. Журним корацима прешао сам пругу и попео се на локомотиву, на којој смо ради обезбеђења угасили осветлење у „кујни“.

Пошто је претила велика опасност да експлодира и друга паклена машина која се је налазила испред саме локомотиве машиновођа је почео потискивати воз натраг. За то време појавили су се понова један жандарм са пушком у руци, као и чувар пруге. Исти је после пратио потискивање воза са сигналом у руци.

Међутим тек што се је покренуо воз са места, из помрчине поред пруге подигоше се две црне силуете, два бугарска бандита и дадоше се у бегство. Тек тада сам приметио да сам прошао сасвим поред њих. Да би скренуо пажњу жандарму ја сам му довикнуо ено побегоше двојица бандита. Затим крену смо извесно одстојање натраг и ту смо чекали помоћ из Ђевђелије. Након једног сата дошао је један жандарм, који је јавио једном потпоручнику, да се води борба између жандара и она два бандита: Ту на томе месту чекали смо од 2,40 до 3,40 изјутра, док је оправљена пруга и измењене шине.

Од тога времена саслушаван сам неколико пута од стране комисије којој сам испричао све што сам видео, доживео и што сам урадио. Након извесног времена после овога догађаја који је, благодарећи савесном вршењу дужности од стране машиновође Милутина Ризнића, па, скромно ћу напоменути, и од моје стране (каже нам Ћира), избегнута је једна страховита несрећа, која је могла поред огромне материјалне штете да стане и многобројне невинне људске животе, стигла је од стране Дирекције новчана награда моме машиновођи, коју

је свакако први заслужио, а поред њега добио је такође новчану награду у истој висини и чувар пруге, који је дотрчао код воза, да нас пита „зашто је стао воз“. Међутим за мене ложача што сам једини, поред машиновође имао заслуге, да је избегнута несрећа ужасних размера нема никаквог признања!

Ево догађаја који нам је испричао Ђира Тасич. Из његовог излагања јасно се види каква је страховита несрећа избегнута на прузи Скоље-Бевђелија на километру 607+200, заслугом машиновође Ризнића Милутина и ложача Тасића Ђире. Шта би било да неком несрећом њих двојица нису приметили или да су олако узели ону сумњиву ватру на прузи пред собом? Ко би онда примио признање и награду? По својој прилици једино бугарски бандити добили богату, материјалну и моралну награду од свог разбојничког поглавице, крволока и харамбаше Ванче Михајлова. А да ли је Ђира Тасић, заслужио неко признање, нека сами меродавни објективно и непристрасно расуде.

J.3.

Ђира Тасић, паклене машине и бугарски бандити

Zakitila se svraka tudjim perjem.

Slike i crtice sa prošlogodišnjeg kongresa.

Na prošlome kongresu, mnogobrojni delegati iz svih krajeva zemlje, izneli su u raznim debatama više interesantnih slučajeva, koje bi vredilo objaviti preko našeg stručnog lista, pošto isti jasno ilustruju neshvatljivo zapostavljanje ložača u svakoj prilici. Nažalost, suviše mali proctor u listu ne dozvoljava, da se u istom obelodane pojedini karakteristični momenti iz života ložača. Ali, slučaj Ђире Тасића нашег колеге из лоџионе Скопље свакако заслужује видног места у нашем стручном listu, како би се и меродавница скренула пажња да је Ђира Тасић заслужио, ако не материјално, а оно бар морално признање.

Evo šta nam je Ђира испричао:

„Bilo je to lane u oči samog katoličkog božića, Toga dana imao sam međunarodni brzi voz P.A. koji polazi u 18.06 časova. Tačno u određeno vreme pošli smo sa skopljanske stanice, prema grčkoj granici put Devđelije. Sa neba prevučenog gustim crnim oblacima rominjala je sitna zimska kiša, praćena ledenim severnjakom. Izlazeći sa perona nabacio sam dobro na vatru, pa sam se naslonio na prozor lokomotive i posmatrao kako brzo tonu u pomrčinu poslednje sijalice predgrada, a sa njima i sam grad Skoplje. U to vreme voz je već razvio propisnu brzinu i kao neka strahovita utvara poleteo u tamnu noć. S vremena na vreme, kroz noćnu tminu, jasno se nazire silueta naoružanog linijskog žandarma, koji čuva prugu od nasrtaja zločinačke banditske ruke. Lokomotiva je radila besprekorno, i ogromnom brzinom jurili smo prema Devđeliji, ostavljajući sa sobom stražare i postaje ispred kojih su čuvari pruge kao činovnici na stanicama sa svetiljkom u ruci dočekivali i ispraćali voz.

I dok smo mi, bez ikakve smetnje, nastavljali putovanje i dok su putnici u vozu, udobno uvaljeni u mekana

sedišta. bezbrižno ćeretali, nesluteci kako ogromnom brzinom jurimo u susret strahovitoj opasnosti, dotle je na nekoliko kilometara ispred nas, zločinačka banditska ruka svršavala poslednje pripreme za strahovitu katastrofu, koja, da je uspela, bila bi po svojoj grozoti ravna katastrofi u mardarskom selu Bia Torbadui.

Samo što sam nabacio na vatru. — priča nam Ђира — voz je projurio pored stražare, ispred koje je čuvar pruge sa svetiljkom u ruci, propisno ispratio voz. Navaljen na prozor lokomotive, posmatrao sam pred sobom prugu i telegrafske stubove, pa mi se činilo kao da isti nekom ludackom brzinom jure pored lokomotive negde u nepovrat. Moj mašinovoda, Milenko Riznić podigao kragnu od bunde natukao kačket na oči, i netremice buiji u tamnu noć. U tom momentu, na izvesno odstojanje ispred lokomotive na samoj pruzi, trenutno oblesnu neki neobjašnjivi objesak vatre, a do mojih ušiju kao da dopre neki nerazgovetan udar. Okrenuo sam se mašinovodi i samo što sam zaustio: majstore ovo je nešto sumnjivo; isti je već zatvorio regulator, kočnice jezivo zaškrinaše i stade voz.

Sa uzbuđenjem, očekivali smo da se pojavi čuvar pruge da vidimo u čemu je stvar. U to vreme, iz pomrčine pojavio se je linijski žandarm; a iza voza dотrчао је без daha čuvar pruge i njih obadvojica uputiše nam pitanje; zašto je voz stao? Dotle je sišao iz službenih kola vozovodja i došao do lokomotive. Moj mašinovodja objasnio je njima kako smo приметили neku sumnjivu vatru na pruzi i da je zato zaustavio voz. Na ovo, čuvar pruge je izjavio da je i on приметio neku vatru ali nezna odakle potiče. Linijski žandarm je nato приметio da se je ta vatra ukazala dole pored Vardara, a ne na pruzi. Premda smo nas dvojica tvrdili obratno, žandarm je počeo ponovo da nas ubedjuje da to nije bilo na pruzi, već pored Vardara. I vozovodja je bio istog mišljenja, pa je kazao: „nema tu ništa, hajdemo dalje.“ Medjutim moj mašinovodja radi veće sigurnosti, tražio je da za jedan izvestan deo pruge ide čuvar ispred lokomotive, a on će polako za njime kretati voz. Tako smo i krenuli. Sa desne strane ispred lokomotive pošao je čuvar pruge, dok je levu stranu zauzeo žandar. Medjutim, nismo prošli ni trideset metara, a žandarm odskoči u stranu vičući: majstore stoj; U tom trenutku mašinovodja prestravljen viknu: „joj, ubiše nam žandarma.“ Sve se ovo odigralo za jedan momenat, dok je voz zaustavljen. Prešao sam sa strane mašinovodje, — priča nam Ђира — i kad sam pogledao na zemlju nazreo sam kroz tamu neku čovečju priliku kako leži pored pruge. U to vreme čuvar pruge zaostao je malo iza voza, dok se je vozovodja nalazio u službenim kolima, a pored lokomotive nisam video nikog. Brzo sam upalio buktinju, i prvi sidjem na zemlju. u nameri da pomognem ranjenom žandarmu. Kada sam sišao, pored slabe svetlosti buktinje video sam na zemlji čoveka u vojničkoj uniformi. Uveren da je to naš žandarm metnuo sam buktinju na zemlju, dovatio sam vojnika i podigao ga. Za to vreme, skupili su se oko mene, čuvar pruge, vozovodja, dežurni žandarm iz voza, kao i jedan revizor vozova. Приметивши да ја подижем ранjenika oni svi povikaše: ne diraj, ostavi ga, begaj u stranu, to nije žandarm već bugarski komita; Dok sam ja spustio bandita ponovo na zemlju, i sa iste podigao buktinju, već nijednog nije bilo pored mene, već sam ostao sam. U nameri, da se popnem ponovo na lokomotivu sa leve strane, zaobišao sam čelo lokomotive. Kada sam prelazio preko pruge, приметio sam da je ista ispred same lokomotive raskinuta, dignuta u vazduh, a na samoj tračnici nalazila se je još jedna paklena mašina, koja je trebala da stupi u dejstvo kada bi je pregazio voz. Jeza i žmarci prodjoše kroz mene, kada sam ugledao ovaj prizor. Žurnim koracima prešao sam prugu i popeo se na lokomotivu, na kojoj smo radi obezbedjenja ugasili ocvetlenje u „kujni“.

Pošto je pretela velika opasnost da eksplodira i druga paklena mašina koja se je nalazila ispred same lokomotive mašinovodja je počeo potiskivati voz natrag. Za to vreme pojavili su se ponova jedan žandarm sa puškom u ruci, kao i čuvar pruge. Isti je posle pratio potiskivanje voza sa signalom u ruci.

Medjutim tek što se je pokrenuo voz sa mesta, iz pomrčine pored pruge podigoše se dve crne siluete, dva bugarska bandita i dadoše se u begstvo. Tek tada sam primetio da sam prošao sasvim pored njih. Da bi skrenuo pažnju žandarmu ja sam mu doviknuo eno pobeško dvojica bandita. Zatim krenusmo izvesno otstojanje natrag i tu smo čekali pomoć iz Đevdelije. Nakon jednog sata došao je jedan žandarm, koji je javio jednom potporučniku, da se vodi borba između žandarma i ona dva bandita: Tu na tome mestu čekali smo od 2,40 do 3,40 izjutra dok je opravljena pruga i izmenjena šina.

Od tog vremena saslušavan sam nekoliko puta od strane komisije, kojoj sam ispričao sve što sam video, doživeo i što sam uradio. Nakon izvesnog vremena posle ovoga događaja koji je, blagodareći savесnom vršenju dužnosti od strane mašinovodje Milutina Riznića, pa, skromno ću napomenuti, i od moje strane (kaže nam Ćira), izbegnuta e jedna strahovita nesreća, koja je mogla pored ogromne materijalne štete da stane i mnogobrojne nevine ljudske živote, stigla je od strane Direkcije novčana nagrada mome mašinovodji, koju je svakako prvi zaslužio, a pored njega dobio je takodje novčanu nagradu u istoj visini i čuvar pruge, koji je dotrčao kod voza, da nas pita „zašto je stao voz“. Medjutim za mene ložača što sam jedini, pored mašinovodje imao zasluge, da je izbegnuta nesreća užasnih razmera nema nikakvog priznanja!?

Evo događaja koji nam je ispričao Ćira Tasić. Iz njegovog izlaganja jasno se vidi kakva je strahovita nesreća izbegnuta na pruzi Skoplje-Đevdelija na kilometru 607+200, zaslugom mašinovodje Riznića Milutina i ložača Tasića Ćire. Šta bi bilo da nekom nesrećom njih dvojica nisu primetili ili da su olako uzeli onu sumnjivu vatru na pruzi pred sobom? Ko bi onda primio priznanje i nagradu? Po svoj prilici jedino bugarski banditi dobili bogatu, materijalnu i moralnu nagradu od svog razbojničkog poglavice, krvoloka i harambaše Vanče Mihajlova. A da li je Ćira Tasić, zaslužio neko priznanje, neka sami merodavni objektivno i nepristrasno rasude.

J. Z.

Bolesnička potpora.

Bolesničke potpore u našem društvu, bezsumnje predstavljaju jedno bolno pitanje. Baš zbog ovog bolnog pitanja, mi smo, preterani krajnom nuždom, osetili potrebu za stvaranjem našeg Udruženja, gde će u slučaju preke potrebe, naši nevoljni članovi i njihove porodice, dobiti trenutnu pomoć, kao i duševne utehe. Sama pravila našeg Udruženja upućuju nas na samarićanstvo. Glavni cilj našeg Udruženja jeste da pomazemo nevoljne, a sve ostalo dolazi u drugi red.

Ranijih godina, mi smo bili vrlo mali, za nas gotovo niko nije ni znao, pa u onako malenom društvu u ona doba, moglo se raditi kako se htelo i usled toga naše Udruženje za malo što nije nestalo. Danas kada smo mi poznati širom cele Kraljevine, danas kada mi zauzimamo vidno mesto u kulturnom društvu našega naroda, danas kada mi imamo i vrlo savremeno zakonodavstvo, koje nam je podario naš Uzvišeni Kralj, danas nemožemo raditi šta ko hoće. Danas se vrlo strogo kažnjava samovlašće i nastranit rad. Sioga se treba ove izlišne neprijatnosti čuvati. Štetno bi bilo, t. j. skandal bi bio, kada bi mi danas za takav nastranit rad, za pogrešno tumačenje naših pravila, za hrdavo shvaćeno samari-

ćanstvo za nemilosrdno i nesvesno rasipanje društvene imovine, iskusili najmanju kaznu.

Zar mi to da dozvolimo sada, kada svi nadležni pozvani i nepozvani iz ličnih simpatija prema našem staležu čine sve što mogu da nas što više popularišu i podignu na dostojnu visinu.

Zar mi to da dozvolimo sada kada smo doživeli toliku čast da u naše društvo već nekoliko puta Nj. V. Kralj šalje svoga zastupnika, danas kada smo doživeli da onaj što je tako reći naša duša, naš resorni g. ministar saobraćaja provodi po nekoliko prijatnih časova u našem društvu, i još mnogi dugi visoki državni funkcioneri nazivajući nas „dragi ložači“, a u isto vreme često obilaženje novinarskih repotertera, škljocajući na nas i naše društvo svojim fotografskim aparatima, te time daju mogućnosti i široj javnosti da o nama čita i čuje, zar mi danas da to, ma i jednom našom nesmotrenošću, srušimo i da upropastimo ove naše drage tekovine.

To ne može biti. Ja ne sumnjam u visoku svest današnjeg ložača i verujem da to ložači neće dozvoliti ni po kakvu cenu, t. j. neće dozvoliti da bi se iko našao da se drzne da dira u ovu našu svetinju.

Kao predsednik Centralne uprave ovoga Udruženja, pozvat sam zakonom da bdim nad Udruženjem, štitim interese celine i pojedinaca i da kao takav budnim okom pratim napredan i pravilan razvoj našeg Udruženja.

Vrlo skroman, stojeći uvek na principu apsolutne štednje, jer se sa raspikućtvom ništa ne postiže, sa ovom paroiom stupio sam u Udruženje da mu iskreno sa mojom skromnom snagom i razumom pomognem, ali i tu kao i u privatnom životu sa devizom štednja, pa šrednja.

Jeste, naša savršena Pravila predviđaju pored ostaloga i Slavu, zastavu, muziku i t. d., pa se može pomisliti da je ovo namenjeno nekom luksuzu, nekom uveseljavanju i zabavi, što bi dosta ličilo neupućenom svetu na raspikućstvo. Ne gospodo, sve ovo je neophodno potrebno svakom društvu, a naročito našem, pošto je ono tek pre neku godinu razvilo svoju intezivnu delatnost. Sve je ovo potrebno radi određivanja stepena kulturne savremenosti našeg društva jer ko nema visoku kulturnu svest, taj ne može biti popularan, a ako nije popularan, on ne može u današnjem društvu ni opstati, a kamo li nešto pozitivno uraditi.

(Nastavak u idućem broju.)

M. Milić.

Bolniške potpore.

Bolniške potpore u našem društvu brezpogojno predstavljaju eno od najbolj perećih vprašanj. Pored drugih, tudi to pereće vprašanje, prisililo nas je, da občutimo skrajno potrebu, za osnovanjem našega strokovnega društva, v katerem bi naši, v boleznih in nesrećah nahajajoči se članovi, našli potrebno pomoć in tudi duševno tolažbo.

Sama pravila našega društva, pokazala so nama pot usmiljenega Samarijana. Glavni cilj našega društva je ta, da pomagamo iste kateri se nahajajo v revščini in boleznih, a vse drugo prihaja šele v drugo vrsto. Prejšnjih njih let, ko smo bili še zelo mali, za nas skoraj nihče ni vedel, in takrat, v enem tako majhnem društvu, v tistih časih moglo se je delati kakor se je kome zljubilo in zato je naše društvo skoraj prenehalo živeti.

Danes ko smo mi poznati širom naše lepe domovine, danes ko se nahajamo na zelo vidnome mestu v kulturnem življenju, danes ko imamo moderne socialne zakone, katere nam je daroval naš prevzvišeni Kralj, mi danes nesmemo delati kar bi hteli. Danes postojijo zelo občutne kazni za samooblastno in samovolno delo. In zato je naša dolžnost, da pazimo, da se v našem društvu ne pripetijo takšne stvari

poradi katerih bi ono izgubilo svojo čast in ugled. Žalostno bi bilo in tudi sramota, če bi se pripetilo kaj takšnega, da bi morali mi danes za kakšne nepravilnosti, za pogrešno tolmačenje naših pravil, za pogrešno umevanje Samarijanskega dela, za neusmiljeno in brezvestno zapravljjanje našega društvenega imetka, občutiti makar najmanjšo karen. Ali smemo mi to dopustiti sedaj ko smo doživeli toliko časti da je Njegovo Veličanstvo Kralj že parkrat poslal v našo sredino svojega poslanika, sedaj ko smo doživeli, da isti kateri je zapravo rečeno naša duša, naš prometni ministar, pihaja v našo sredino in se ne sramuje da v društvu kurjačev posedi po katero prijetno uro, danas ko smo dočakali da visoki državni uradniki prihajajo v naše društvo, da nama z lepo besedo in dejanjem pokažejo pot v bolšo bodočnost. In ne samo to, temveč tudi žurnalisti in časopisniški reporteri nas obiskujejo, vpirajoči svoje fotografske aparate v nas, da bi skroz svoje časopise vpoznali široko javno življenje z društvom mastnih kurjačev, kar za nas pomeni veliko moralno podporo.

Ali smemo mi danes, taj celi, z velikim trpljenjem zasluženi moralni imetak samo z najmanjšo nepromišlenostjo uničiti? Ne! To se nesme zgoditi. Jaz popolnoma verujem v visoko zavednost kurjačev in upam da kurjači to nikoli nebojo dovolili. Upam da med nami nema ni enega kurjača, kateri bi se drznil kaj tašnega storiti.

Zakonom sem poklican, da kot predsednik Centralnega vodstva našega društva z bistrim ocenu spremljam celo društveno delo in da čuvam naše skupno interese kakor tudi interese poedinca, da bi stem pripomogel društvenom napretku in razvitku.

Zelo skroman, stojim na stališču apsolutnega varčevanja, kar se zapravljjanjem ni ne doseže. S to željo vstupil sem v naše društvo, da bi mu z svojo slabo močjo in razumom pripomogel. Ali tudi tukaj, kakor v svojem zasebnem življenju zmiraj se spominjam izreke varčnost v prvi vrsti.

Resnično je, da naša društvena pravila spominjajo tudi Slavu, muziku zastavo, i t. d. pa bi si mogli poedinci misliti da je vse to namejeno za veselice in nje podobne dogodke. Ne prijatelji! Vse to je bezpogojno potrebno vsakem kulturnem društvu a našem še posebno, ker je ono šele v preteklih letih popolnoma razvilo svoje intenzivno delovanje. Vse to je našem društvu potrebno, da bi mogli pokazati kako visoko stojimo v javnem kulturnem življenju. Brez dvoma, da isti kateri nama visoko kulturno naobrazbo tudi ni popularen, a brez te naobrazbe v današnjem javnem življenju ni mogoče obstati, a še manj eno društveno delo peljati po poti napretka in uspeha.

(Nadaljevanje prihodnič)

Годишња конференција Пододбора Крушевац Обласна Управа Београд

Одржана на дан 24 VII о, г. Конференцију је отворио претседник Пододбора Милан Јовановић и према првој тачки дневног реда поднео је свој извештај присутним члановима. Након тога поднели су извештај и остали чланови Управе. Надзорни Одбор у своме излагању нагласио је да је приликом сваке ревизије нашао рад Управног Одбора у најбољем реду,

Присутни чланови задовољни са поднетим рефератом Управе дали су истој разрешницу.

Након тога прешло се је на бирање нове Управе и изабрали следеће чланове: Председник

Пододбора Трајко Цветановић, потпредседник Милован Јовановић, Секретар Миодраг С. Милошевић, замена: Милорад Алексић, благајник Јован Миленковић, замена: Костадин Миливојевић
Управни одбор: Живојин Лазаревић, Радосав Главашевић, Михајло Радовић, Владимир Марјановић,
Надзорни одбор: Јован Куктин, Алберт Шароши, Никола Вулетић.

После избора нове Управе Пододбора прешло се је на третирање разних предлога поднетих од стране чланова, па је затим конференција завршена у најлепшем реду.

Секретар,
Милошевић

За Председника Пододбора
Михаило Радовић

Из Обласне управе Сарајево

Ставља се до знања свима члановима Обласне Управе Сарајево следеће, како је познато свима члановима, да је наш потпорни фонд ликвидан на нашој Годишњој Скупштини, на темељу тога Обласна управа исплатила је свима члановима послје Годишње Скупштине, који су стекли право на боловање, а били чланови Потпорног Фонда. Исплаћена је свота од 7.650. дин. а остаје за Годишњу Скупштину свота од 8.991. дин. а коју ће своту Годишња Скупштина да реши у које ће сврхе тај новац да употреби.

Скреће се пажња свима члановима ако је који био болестан прије Годишње Скупштине те је намирио 40. дана до Годишње Скупштине, а није послао уверење о боловању, да то учини одмах што ће му Обласна управа одмах исплатити, на темељу лекарског уверења или уверења јединице.

Исплаћене посмртнине члановима за умрле сујруге:

Радивоју Лукићу, Лајковац	1.000. дин.
Душану Куљанину, Коњиц	1.000. "

Исплаћене болесничке пошпоре члановима за боловање:

Фалак Петар, Мостар	400. дин.
Миртиновић Фрањо, Мостар	400. "
Морић Алил, Мостар	400. "
Јакиша Иван, Мостар	400. "
Михић Лука, Б. Брод	400. "
Стефановић Војислав, Лајковац	400. "
Шкрба Војислав, Сарајево	400. "
Оџић Омер, Сарајево	400. "
Туфекчић Ђорђо, Сарајево	400. "
Чичак Филип, Љупљаница	400. "
Халиловић Осман, Добој	400. "

Обласна управа Сарајево исплатила је од Годишње Скупштине до сада за сујруге чланова своту од 2000. дин. а за болесничке потпоре члановима, који су боловали, 4400. дин., то јест укупно своту од 6400. дин.

Секретар Обласне Управе
САРАЈЕВО

Претседник Обласне Управе
САРАЈЕВО

Марко Марјановић

М. Јовичић

Из уредништва

У идућем броју листа наставиће се записник годишњег конгреса Цент. упр. као и наставак записника годишње Обл. управе Београда. Исти се до сада нису могли наставити ради сувише малог простора у листу и важнијих чланака.

Захвалнице

Доле потписати, и овога пута се најискреније захваљујем Облас. уп. Београд на указаној ми болничкој потпори у износу 710 дин. коју ми је помоћ и овога пута, као и редовно указала у мојој, више од годину дана, тешкој болести. Још једном искрена хвала.

Бора Марковић, ложач
ЗЕМУН

Најтоплије се захваљујем Обласној управи Београд што ми је притекла у помоћ са сумом од 1320. динара болничке потпоре, у данима моје болести.

Захвалан
Тодор Шкундић, ложач
БЕОГРАД

Немогуће пропустити прилику да се овога пута јавно не захвалимо Обласној управи у Београду на датој ми болесничкој потпори у износу 280 дин. Још једном захвалан.

Обрен Здравковић, ложач
КРУШЕВАЦ

Обласној управи Београд најлепше се захваљујем што ми је притекла у помоћ са сумом 210 динара болесничке потпоре за време трајања моје болести.

Захвалан
Илија Паћан, ложач
БЕОГРАД

Ниже потписати, најтоплије се захваљујем Обласној управи у Београду што ми је притекла у помоћ у данима моје тешке жалости и невоље, приликом смрти моје никада непрежаљене супруге са сумом од 1000 динара посмртнине чиме ми је много помогнуто.

Искрено захвалан
Иван Палфи, лож.
СКОПЈЕ

Удружењу ложача држ. железница и бродова — Акциони одбор, ложача речне пловидбе.

БЕОГРАД

Необично остајем захвалан Вашем удружењу, што сам ја и моја деца за мога пок. мужа Милцана Затезића, добила од стране удружења прикупљеног добровољног прилога у суми од динара 1900 (хиљаду девет стотина). Овим Вас извештавам и много Вам остајем захвална сада и до века.

Споштовањем
Макрена М. Зашежић, удова
и деца Љубомир, Милица и Радосав

ЗАХВАЛА

Акционом Одб. удружења ложача Речне пловидбе, на њиховој племенитости, коју показаше за време мога лежања у болници, где сам, као један од пострадалих при експлозији котла на броду „Словенија“, лежао. И ако као морнар не припадам струци ложача, ипак ме они често обилазише и новчано помогоше, јер ми у најтежим часовима послаше суму од 300 (три стотине динара) што ми је у мојој тешкој болести било од велике помоћи.

За горе наведеном Акционом одбору удружења ложача, најтоплије се захваљујем и кличем: да живи њихова целина и да напредује њихов рад.

Захвалан
Андрија Дебелић, морнар J. P. П.

ZAHVALA

Mi ložači, članovi Udruženja ložaća, zahvaljujemo se Oblasnoj upravi Zagreb, na isplaćenju nam bolesničkoj potpori, i to:

Ručar Maks	ložionica	Zagreb, gl. k.	Din. 300.—
Tomić Simo	„	Srp. Moravice	„ 300.—
Vadaski Mitar	„	Osijek	„ 150.—
Ukupno			Diñ. 750.—

Oblasna Uprava Zagreb.

ZAHVALA

Niže potpisana najtoplije se zahvaljujem Oblasnoj upravi udruženja ložaća drž. želj. i brodova u Zagrebu, na isplaćenju mi posmrtnini u iznosu od 1500 dinara (hiljadu petsto dinara), za mog neprežaljenog supruga *Mišljenović Mil-u*, ložaća iz ložionice Srp. Moravice.

Još jednoč se najiskrenije zahvaljujem, i ostajem učtiva:

Ud. Sofija Mišljenović
(Srp. Moravice).

Oblasna Uprava Zagreb.

Ложачи снабдевајте се мануфактурном робом код фирме Шпицер

Бивши закупац мануфактурног одељења
Задруге Жељезничког Особља
МАКСО ШПИЦЕР
БЕОГРАД, Сарајевска улица број 61.

Препоручује целокупном жељезничко-машинско-саобраћајном особљу, своје богато складиште свих врсти мануфактурне робе: **обућу, јоргане, кошуља, и т. д.**, а нарочито своје прво-класно израђене: **УНИФОРМЕ И КАПЕ.**

Цене су врло солидне и даје се олакшица у плаћању свима оним службеницима, који немају забране на плату.